

merx Vestnik

GLASILO KOLEKTIVA

LETO XVI., ŠT. 4 ● CELJE, APRIL 1980

Prvi maj - mednarodni praznik dela

Praznik dela Prvi maj pričakujemo vsako leto z željo, da bi ob lepem vremenu čim bolj svečano in ponosno proslavili sadove minulega dela. Radi se tudi spominjamo prvomajskega navdušenja, ko smo z rdečimi nageljni na prsih preštevali zgrajene kilometre, nakopane tone rude, posejane in požete hektarje. Podobnost s takratnimi udarniški časi je v tem, da tudi danes preštevamo, da tudi danes hočemo veliko doseči. Dosegli smo veliko in smo zato v svetu, katerega del smo in h katerega bogastvu prispevamo z izvirnostjo svoje revolucionarne poti, upravičeno ponosni.

Naše veselo in na videz brezskrbno praznovanje prvega maja je sad tistega kar smo prehodili in naredili doslej. Prvi maj je vstopil v zgodovino človeštva v Združenih državah Amerike v prejšnjem stoletju. Takrat so veliki štrajki pretresali to deželo, delavci so se povezovali in postavljali svoje zahteve. To gibanje je doseglo svoj vi-

šek 1. maja 1886 v Chicagu, ko je demonstriralo po ulicah nad 40.000 delavcev, ki so zahtevali uresničitve takrat znanih treh osmic: 8 ur dela, 8 ur počitka in 8 ur kulturnega usposabljanja. Pri izkazovanju teh zahtev je prišlo do grobnega nasilja nad delavci. Policaji so ubili 6 delavcev, ranili so jih okoli 50, zaprli pa nič koliko. Vodje tega zgodovinskega štrajka so postavili pred sodišče. V zloglasnem procesu jih je bilo kar 5 obsojenih na smrt, 3 pa na dolgoletno robijo. Takšen je torej bil revolucionaren in krvav prvi 1. maj v zgodovini.

Rodil pa je tudi sadove: to nasilje je močno odmevalo v takratnem delavskem gibanju po svetu. Na kongresu druge internacionale leta 1889 so odločili, da naj se v spomin na žrtve v Chicagu, 1. maj praznuje in to tako, da naj se na ta dan v vseh deželah in mestih izvedejo mednarodne demonstracije z zahtevo po osemurnem delovnem dnevu. S tem je bila dana organizirana osnova za praznik in za

solidarnostno nastopanje, za postavljanje skupnih zahtev in združevanje delavcev.

Novo obdobje v praznovanju prvega maja je nastalo po zmagoviti oktobrski revoluciji, ko postane to uradni vseljudski praznik. Celo v nekaterih kapitalističnih deželah mu priznajo uradni značaj. Ponekod pa je praznovanje še sedaj prepovedano.

V deželah današnje Jugoslavije se je praznovanje 1. maja začelo že 1890. leta v Ljubljani, Zagrebu in Novem Sadu. Delavci so zahtevali uresničevanje treh osmic. Revolucionarne demonstracije so se nato širile po vseh večjih mestih. V stari Jugoslaviji pa je bilo praznovanje zelo nevarno. Policija je streljala v delavce in njihove zastave, pretepali so jih in zapirali.

V času narodnoosvobodilne borbe naših narodov je 1. maj dobil novo obliko in nove načine praznovanja. Na praznik dela so partizanske enote bile ogorčene boje s sovražnikom, na osvobojenem in tudi neosvobojenem ozemlju pa so bila množična praznovanja in demonstracije.

V letih po osvoboditvi je bil 1. maj dan, ko je hotel vsak kolektiv na prvomajski paradi uspehov in dosežkov pokazati kaj vse je naredil. Bilo je veselje nad tem, da delamo v svobodi, sicer trdo, toda zase in z neizmernim zaupanjem v srečno prihodnost.

V svobodni Jugoslaviji smo ustvarili in razvili socialistično samoupravno demokracijo, ki izvira iz socialističnih proizvodnih odnosov, zasnovanih na samoupravljanju. Družbenoekonomski položaj delavca v združenem delu — njegova pravica, da suvereno odloča o sredstvih, pogojih in rezultatih svojega dela, je izhodišče in pogoj za samoupravne demokratične odnose. In nasprotno, delegatski samoupravni sistem zagotavlja raz-

(nadaljevanje na 2. strani)

*Družbenopolitične
organizacije in
organi upravljanja
čestitajo
članom kolektiva,
upokojenecem in
njihovim svojcem
ob prazniku dela
— 1. maju*

(nadaljevanje s 1. strani)

voj socialističnih samoupravnih proizvodnih odnosov. Družbenoekonomski položaj človeka in delegatski sistem odločanja o družbenih zadevah sta dve plati, dve neločljivi obeležji položaja, pravic in svobode človeka. V naravi našega družbenega sistema je, da se ljudje kot proizvajalci in samoupravljalci pri reševanju osebnih, skupnih in splošnih družbenih vprašanj medsebojno sporazumevajo in dogovar-

jajo na podlagi enakopravnosti in vzajemne odgovornosti. Samo tako lahko uresničujemo in izboljšujemo človekove svoboščine. Absolutne svobode zunaj medčloveške odvisnosti ni. Na tem temeljijo tudi naša pojmovanja svobode in pravic občanov, naša praksa demokratičnih odnosov v družbi. Uresničevanje človekovih svoboščin pa naj vedno sloni na znanem geslu: »delu čast in oblast«.

Sagadin

sledice za vse delavce v delovni organizaciji. Prenašanje odgovornosti, nalog ali celo nekaterih stroškov iz enih na druga ramena, nam v največjih primerih povzroča obojestransko konfliktno situacijo, ki ima vedno samo negativne posledice na uspešnost dela. Ob stalnem medsebojnem dopolnjevanju in dograjevanju, bomo vsi skupaj uspešno opravili naloge postavljene z letnimi plani. Ob stalnem dopolnjevanju programa dela DS SS, pa naj uspešnejše realizirati naloge DS SS.

Naloge Gospodarsko računskega sektorja

Gospodarsko računski sektor ima naslednje službe:

- računovodstva za TOZD
- posebno finančno službo
- službo za pripravo dokumentacije za AOP in organizatorja za AOP

— plansko analitska služba.

Računovodstvo za TOZD v Celju, prodajo Laško in prodajo v Rušah opravlja naloge po sprejetem programu. Nove naloge na tem področju so predvsem na vzpostavitvi in organiziranju računovodskih nalog in kadrovskih zasedb v novoustanovljenih TOZD. V teh TOZD je treba opraviti tudi delitev premoženja in vskladiti vso interno zakonodajo iz tega področja.

Vzporedno s tem je stalna naloga dograjevanja načina vzpostavljanja računovodskih evidenc, katere bodo morale počasi tudi pri nas prehajati v takoiimenovane informacijske centre, kjer bodo na razpolago vsi podatki s področja materialnega poslovanja. To pomeni, da bomo morali vsestransko vključevati AOP v vseh oblikah obdelav.

Ena izmed prioritarnih nalog v

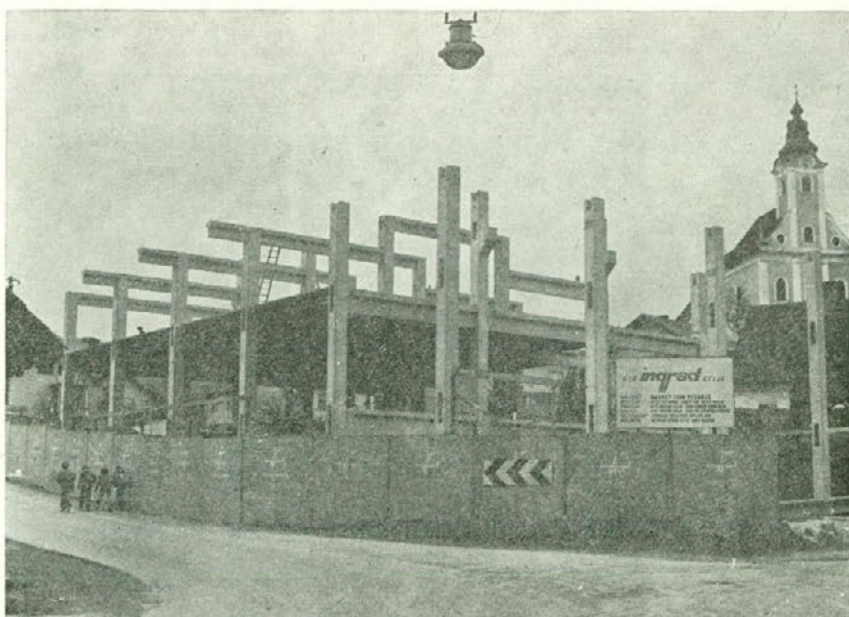
Naloge delovne skupnosti skupnih služb v letu 1980

Predvidene, toda nerealizirane organizacijske spremembe v SOZD Dobrini in v delovni organizaciji »Merx« Celje so bili vzroki, da je Delovna skupnost skupnih služb kasnila s planom in programom dela. To pa delovni skupnosti ni preprečilo, da ne bi pripravili temeljito analizo doseganja uspešnosti opravljanja nalog delovne skupnosti od leta 1976 do sedaj. Z analizo, katera je dana v obravnavo vsem TOZD in seveda DS SS, smo prikazali tudi odvisnost formiranja dohodka v DS SS od dohodka TOZD po letih. Iz analize ugotavljamo, da že štiri leta opravljamo dela in naloge z enakim številom delavcev v DS SS ob dejstvu, da se v delovni organizaciji vsako leto poslovanje širi. Analiza nam odkriva še vrsto drugih podatkov, kateri so bili dobra osnova za pripravo programa DS SS in ovrednotenje programa. Ob upoštevanju resolucijskih zahtev je naš program dela ovrednoten tako, da je predviden samo za 13,7% povečan prihodek DS SS v letu 1980. Ob predpostavki, da program dela in število izvajalcev ne povečujemo. Za uspešno doseganje zastavljenega cilja, ob minimalno povečanih stroških doseči boljšo kvaliteto dela, smo sprejeli v DS SS tudi poseben stabilizacijski program. Osnovna izhodišča programa so stroškovnost pri opravljanju nalog, skrajno racionalno izkoriščanje delovnega časa, ob boljši organizaciji dela in štednje pri trošenju in koriščenju materialnih sredstev. Kot posebna naloga v stabilizacijskem programu je še nagrajevanje po delovni uspešnosti, ki sledi iz fizičnega doseganja količinskih normativov (primer: delavke pri strojih za zajemanje podatkov).

Program dela DS SS, ki je kratka sinteza programov vseh služb in obeh sektorjev v DS SS, bo v na-

daljevanju posredovan, je le zbir tistih nalog, ki jih mora DS SS opravljati za TOZD poleg osnovnega programa, ki je določen s samoupravnim sporazumom. Tako razširjen program opredelimo po izvajalcih in po že sprejeti metodologiji ugotovimo kolikšen del časa potroši vsak delavec v DS SS za opravljanje dogovorjenih nalog za TOZD.

Iz teh izhodišč je pripravljen predlog ovrednotenega programa za vsako TOZD in delovno organizacijo kot celoto. Ti programi so že od 8. aprila 1980 v obravnavi v TOZD. Ugotavljamo pa, da bo za realizacijo programa potrebno mnogo večje sodelovanje med službami, TOZD in DS SS. Vsi se moramo zavedati, da ima nevsklajeno ali neodgovorno delo negativne po-

Gradbena dela pri blagovnici Vitanje

(nadaljevanje z 2. strani)

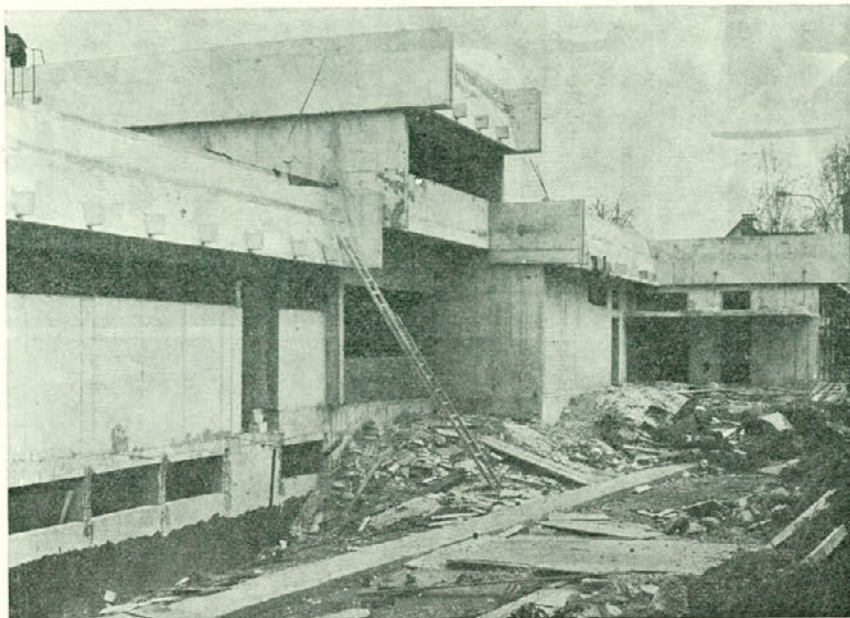
letu 1980 je prehod glavne knjige na AOP, kar pogojujemo z reorganizacijo oddelka AOP na Dobrini. Priprava programa traja najmanj 6 mesecev, zato je k nalogi potrebno pristopiti takoj. Vzporedno je nujno rešiti prostorski in lokacijski problem AOP, prav tako tudi prostorski problem oddelka za pripravo dokumentacije za AOP. Dokončno dopolniti obstoječi program (zapiranje faktur).

Skupaj s kadrovske splošnim sektorjem pripraviti program ureditve arhive in pripraviti predlog prostorske rešitve.

Realizirati še iz leta 1979 sprejeto nalogo — prenos kalkulacij na TOZD Prodajo Celje in Prodajo Laško.

Posebno finančno službo in računovodstvo organizacijsko tako usposobiti, da bo zadovoljevala zahtevam, ki jih narekujejo novi načini pridobivanja sredstev iz naslova združevanja na podlagi samoupravnega sporazumevanja in dohodkovnih odnosov.

Planisko analitska služba mora kot neprogramsko toda prioritarno nalogo z vso aktivnostjo in strokovnostjo pristopiti k izdelavi srednjeročnega plana za delovno organizacijo.

Blagovnica Ruše, dela hitro napredujejo

delovni organizaciji in DS SS. Delava sistemizacije v TOZD in opisi del ter nalog.

Realizirati že lani sprejeto nalogo — pripraviti program izobra-

steža in ukrepati v vseh dvomljivih primerih.

Proučiti možnost in upravičenost kontrole delavcev v bolniškem staležu.

Z zdravstvenim domom ugotoviti možnosti ureditve ambulate in pripraviti program za prehod na obratno ambulanto. Kolikor to ni izvedljivo pa pripravi služba v dogovoru z zdravstvenim domom najbolj racionalen in učinkovit sistem delovanja obstoječih ambulant. Posebej nas še za ureditev tega problema zavezuje občinski program, ki predvideva 10 % zmanjšanje bolnin.

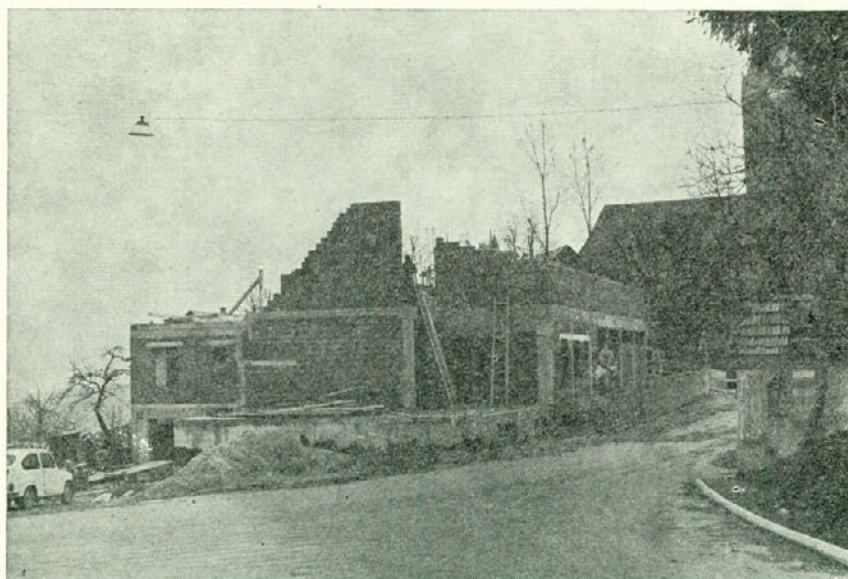
Vzporedno z delovanjem te službe se mora vključiti služba varstva pri delu, katera mora poleg stalnega spremljanja in urejevanja delovnega okolja delavcev urediti in izpopolniti sistem požarnovarnostnih naprav v delovni organizaciji in skrbeti za varstvo usposobljene nove objekte.

V referatu za stanovanjske zadeve se mora poleg rednih nalog pripraviti za reševanje stanovanjskih zadev in proučiti potrebo po sprejemu samoupravnega sporazuma na nivoju delovne organizacije.

Kot stalna naloga kadrovske splošnega sektorja pa je pridobivanje kvalitetnih kadrov za novozgrajene objekte in z načrtnim izobraževanjem reševati kadrovske konice.

Glede na prometne konice in varčevanje z gorivom proučiti možnost in upravičenost služb in nekaterih enot v TOZD na premakljiv delovni čas.

(nadaljevanje na 4. strani)

Tudi objekt SP Svetina hitro raste

Splošno kadrovske sektor

Splošno kadrovske sektor bo v letu 1980 svoje s samoupravnim sporazumom določene naloge opravljati v delno novi organizacijski obliki in po predvidevanjih v popolni kadrovske zasedbi, izključujoč porodniške dopuste.

Ob dograjevanju kadrovske postopkov je najvažnejša naloga dograjevanja sistema nagrajevanja v

ževanja ob delu za trgovske in ostale delavce in najnujnejše izobraževanje že v letu 1980 izvesti, s posebnim povdankom na izobraževanju blagajničark.

Skupaj s planisko službo in TOZD pripraviti srednjeročni plan kadrov, kot sestavni del srednjeročnega plana.

Socialna služba mora kot prioritarno nalogo sprejeti program zasledovanja in analize bolniškega

(nadaljevanje s 3. strani)

Pravna služba

Ob zasedbi del in nalog pravniška bo morala v letu 1980 pravna služba delati na urejevanju interne zakonodaje, registracije in sprotno spremljati ter odpravljati nezakonito poslovanje. S stalnim spremljanjem investicij pa skrbeti za zakonite in ažurne postopke pri pridobivanju vseh potrebnih soglasij in dovoljenj. Zaradi predvidene reorganizacije, mora služba dokončno ažurirati registracije enot in TOZD v delovni organizaciji.

Kontrolno instruktažna služba

Kontrolna služba mora v letu 1980 prilagoditi način svojega dela pravilniku o delu kontrolne službe, katerega so sprejele vse TOZD in Delovna skupnost skupnih služb. Delo kontrolno instruktažne službe v skladu s pravilnikom bo lahko velik prispevek k stabilizacijskim prizadevanjem naše delovne organizacije.

Investicijska služba

Osnovna naloga te službe je kadrovska izpopolnitev. Naloge so z investicijskimi in vzdrževalnimi programi znane.

Služba jih v nezadostni kadrovske zasedbi ne uspeva zadovoljivo reševati. Poleg tega mora služba pripraviti program in predlagati obliko dela službe zavarovanja objektov in premoženja.

Aranžerstvo

Svoj akcijski program ima aranžerstvo kot sestavni del plana. V tem programu so opredeljeni časi in število aranžiranj, sejmi in druge akcije.

Poleg tega mora služba v letu 1980 iskati vse oblike boljšega izkoristka delovnega časa, vzpostavljati najbolj racionalne poti aranžerskih skupin, maksimalno uporabljati kombi za prevoz aranžerjev. V svojem aranžerskem programu poiskati take materiale, ki so cenejši, a kljub temu učinkoviti.

Zato mora vodja aranžerske službe enkrat mesečno imeti obvezne sestanke z vsemi zaposlenimi v aranžerstvu. Sestanek je namenjen samo analizi dela za pretekli mesec o porabi materiala, delovnega časa, itd. Prav tako morajo na teh sestankih pripraviti osnovna izhodišča za naslednji mesec, katera realizirajo po tedenskih dispozicijah. Še naprej iskati stalne stike s trgovino preko poslovodskih sestankov, itd.

Proučiti način aranžiranja blagovnice (vsaka blagovnica svojega aranžerja).

Kadrovsko izpopolniti službo — predvsem aranžerje.

Príprava gradbišča v Bevcáh pri Velenju

Poslovna koordinacija — marketing

V letu 1979 smo ugotovili, da je komercialna koordinacija nujna, da jo je pa treba kadrovsko dopolniti. Služba zasedena z enim delavcem ne more obvladati celotne problematike, ki se pojavlja na tem področju, oziroma ne more vzpostavljati zahtevanih dohodkovnih povezav. Ne more obvladovati zahtevanega sistema združevanja sredstev na investicijsko razvojnem področju, kakor tudi ne na področju blagovnih kreditov. V taki organizacijski obliki in vsebini dela ni bila služba fizično v stanju obvladovati niti notranje blagovne pretoke, še manj pa v okviru SOZD Dobrina.

Zaradi teh ugotovitev moramo vsaj do polletja leta 1980 službo poslovne koordinacije kadrovsko dopolniti, predvsem z delavci znotraj delovne organizacije, ki še operativno delajo na komercialnem področju in jo preoblikovati v službo marketinga. V marketingu naj bi v začetni fazi delalo 5 do 8 delavcev, kateri bi obvladovali posamezne naloge iz področja marketinga

— predvsem operativnega marketinga. Za svoje strokovne odločitve se bo služba posluževala informacijskih podatkov od računovodske službe, AOP, plansko analitske službe, statistike in ostalih. Kar pomeni, da ne bomo vzpostavili mar-

(nadaljevanje na 5. strani)

(nadaljevanje s 4. strani)

keting, ki bo sam s svojo službo pripravljaval informacije za poslovne odločitve, temveč se mora takoj orientirati tako, oziroma se povezati z vsemi službami, da bo podatke dobival. Seveda bo služba marketinga morala pripraviti potrebne zahteve za vsebino in vrsto podatkov. Marketing bo opravljal vse tiste naloge, ki so v uvodu opisane kot nezavršene naloge službe za koordinacijo.

Pred dokončnim formiranjem in oblikovanjem marketinga, bo pripravljen podrobni program in smeri aktivnosti marketinga v delovni organizaciji »Merx«.

Naloge skupnega pomena

Glede na predvideno reorganizacijo delovne organizacije na področju samoupravne in družbenopolitične aktivnosti veliko odgovornih nalog. Poleg tega se kaže vedno večja intenziteta delovanja na področju LO in DS. Zato bodo naloge s področja samoupravne zakonodaje predvsem usmerjene v dokončno ažuriranje samoupravnih aktov v TOZD, vsklajevanje aktov v novih in pridruženih TOZD ter pripravi programa za vzpostavitev samoupravnih odnosov v novi organizacijski obliki. V letu 1980 so tudi volitve v samoupravne organe TOZD in delovno organizacijo. Z referendumom bo potrebno sprejeti nekatere dopolnitve samoupravnih aktov v TOZD in delovni organizaciji in sprejeti pravilnik o stanovanjskih zadevah v TOZD. To so naloge, ki jih bo služba realizirala v sodelovanju s pravno službo in ostalimi strokovnimi službami.

Družbena politična dejavnost bo morala biti v letu 1980 usmerjena v pripravo ugodne in vsklajene klime za pristop k reorganizaciji. Pripraviti bo morala program povezovanja in delovanja DPO v novi organizacijski obliki.

Vse družbenopolitične organizacije in družbeno politično koordinacijo v delovni organizaciji pa mora tekoče spremljati izvajanje resolucijskih nalog v letu 1980. Predvsem stalno spremljati gibanje osebnih dohodkov, splošne in skupne porabe, preko delegatskega sistema in sklada skupne porabe v delovni organizaciji. Poživeti mora delovanje delegatskega sistema v SIS in skupščini. Pripraviti mora predloge za izpolnitve delegacij.

V referatu za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ugotavljamo povečanje nalog na vseh področjih. Z vzpostavljanjem komitejev za LO in DS so se pojavile nove naloge v referatu oziroma v TOZD, katere mora realizirati referat za LO in DS. Ne glede na te naloge mora biti v letu 1980 v vseh TOZD dokončno izdelan III. del obramb-

nih načrtov. Ta del je močno povezan s problemom preskrbe in dogovarjanjem in sklenitve pogodb z dobavitelji osnovnih življenjskih potrebščin. Naloga bo opravljena v sodelovanju s plansko analitsko službo. Ker smo delovna organizacija posebnega pomena, se v zadnjem času pojavlja vedno več nalog s področja preskrbe v občinskih merilih in širše.

Ugotavljamo, da bomo za uspešno reševanje nalog na tem področju morali čimprej sistemizirati še eno delovno mesto referenta za LO in DS in administratorke, ki bo vodila tudi kadrovske evidenco. Mnenja smo, da bomo na tak način še najbolj racionalno rešili in realizirali naloge, ki so s področja preskrbe pred vsakim našim TOZD in pred delovno organizacijo kot celoto.

V letu 1980 moramo rešiti prostorske probleme v DS SS. Ze obstoječe število delavcev dela v nemogočih pogojih, kar nezogibno zmanjšuje efekt dela. Službe ne moremo funkcionalno razporediti in povezati glede na zaporednost pretoka podatkov. Nemogoči so pogoji dela v oddelku za zajemanje podatkov, saj se stroji kvarijo

predvsem zaradi neprimerne klime, v prostoru, ki je za 50 % preveč zaseden. Nekatere službe bi po vsebini dela morale imeti ločene delovne prostore (npr. referent za LO in DS, socialni delavec, kadrovnik, pa tega ni mogoče realizirati, da ne omenjamo posebej problema dislociranosti služb. Posebno pereč je problem prostora za arhiv in ureditev arhive. Prostori, kjer je sedaj arhiva so po zakonu o arhiviranju popolnoma neustrezni in prostorsko premajhni.

Probleme izražamo zato, ker je ob vedno večjih nalogah, ki se vsako leto postavljajo pred DS SS nemogoče pričakovati kvalitetnejše opravljene naloge. V nedogled ne bomo povečan obseg dela v stanju obvladovati samo z večjo intenziteto dela in boljše organizacijo, brez ureditev delovnega okolja in pogojev dela.

Posebno je te pogoje potrebno pričeti urejevati sedaj, ko se aktivno pripravljamo na organizacijske spremembe delovne organizacije, kar bo zahtevalo povečane napore pri uresničevanju sprejetih ciljev.

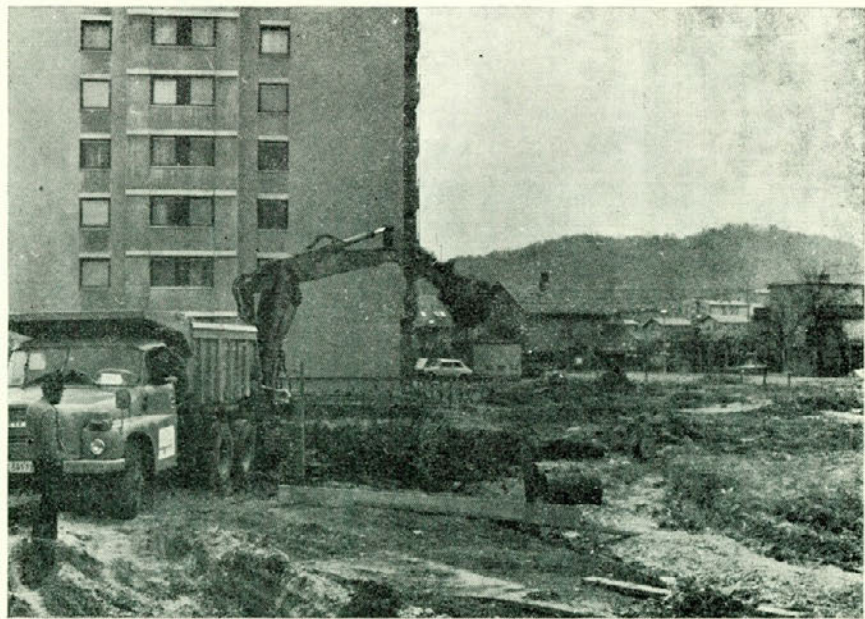
Direktor DS SS
Jože Gračnar, dipl. ing.

*****

Investicijska dejavnost

S posnetki gradbišč na strani 2, 3 in 4 želimo prijavnost zelo aktivna. Gradnja novih trgovskih objektov v Rušah, Vitanju in na Svetini naglo napreduje. Pripravljalna dela na gradbiščih v Novi vasi v Celju in v Bevčah pri Velenju pa so v polnem teku. Kljub zapletenim postopkom

okrog pribave najrazličnejših soglasij, ki so potrebna za izdajo lokacijske odločbe in gradbenega dovoljenja, kar vse vpliva na pričetek gradnje, bodo objekti, če bo po sreči, že letos nared. Naj omenimo, da je TOZD pekarn in slaščičarn Rogaška Slatina v sredo dne 23. 4. 1980 odprla nov objekt — sodobno industrijsko pekarno v Rogaški Slatini. Več o tem v prihodnji številki.

Gradbišče za blagovnico Nova vas

Struktura peke - pomembni element dobrega gospodarjenja

Med poslovnim letom, zlasti pa ob razpravah periodičnih obračunov za posamezne obrate ugotovljamo pomanjkljivost pri poslovanju ter z ukrepi vplivamo na gospodarjenje že med letom. S takšnim načinom dela med letom in pa strogim upoštevanjem dogovorjenih ukrepov se kažejo uspehi. To pomeni, da smo bistveno posegli v preobrazbo družbenoekonomskih, gospodarskih in samoupravnih odnosov v TOZD. Na osnovi podatkov in analiz se odločamo o odnosih v družbeni reprodukciji, seveda ne ob upoštevanju samo svojega, ampak skupnega in splošnega družbenega interesa. Vse poslovne odločitve pa izhajajo že iz vnaprej pripravljenih in sprejetih planov TOZD. Primerjave realizacije s planiranimi predvidevanji nam omogočajo tudi kvalitetne razprave in

nakažejo usmeritve in ukrepanja.

V preteklem letu je bila storjena korenita sprememba v žitno-predelovalni industriji s končno uveljavljenim pravilnikom, po katerem smo pričeli uporabljati nove tipe mok. Ob tem se je pojavila težava pri oskrbi z moko tipa 1100, predvsem zaradi spremenjene meljave in pa splošnega pomanjkanja črnih mok v Jugoslaviji. Nemalo je težav v proizvodnji s slabšo, neuležano in spreminjajočo se kvaliteto te vrste moke, ki se odraža v slabši prepečenosti in pa padcu izplena.

Največji premik je narejen v strukturi proizvodov v korist posebnih vrst kruhov. Ugotovljamo, da je ta sprememba največja od štirih žitno-predelovalnih kombinatov v Sloveniji, v zadnjih štirih letih.

S spremembo tipov mok je opazno narascanje porabe črnega kruha, zlasti v celjski in velenjski občini. Za omejitve tega trenda smo že pričeli z nekaterimi ukrepi. Akcija je nujna zaradi še večjega pomanjkanja črnih mok, ce ne zaustavimo tega gibanja. Sicer je iz celotne realizacije porabljenih mok v 1979. letu (grafikon III) razvidno, da je poraba črnih mok manjša za 11 % v primerjavi z 1978. letom, to pa iz razloga, ker smo med posebnimi vrstami storili premik v belih krunin (istrski). Ob upoštevanju oz. misli na dohodkovne odnose z mianom, si moramo prizadevati za povečano porabo belin mok.

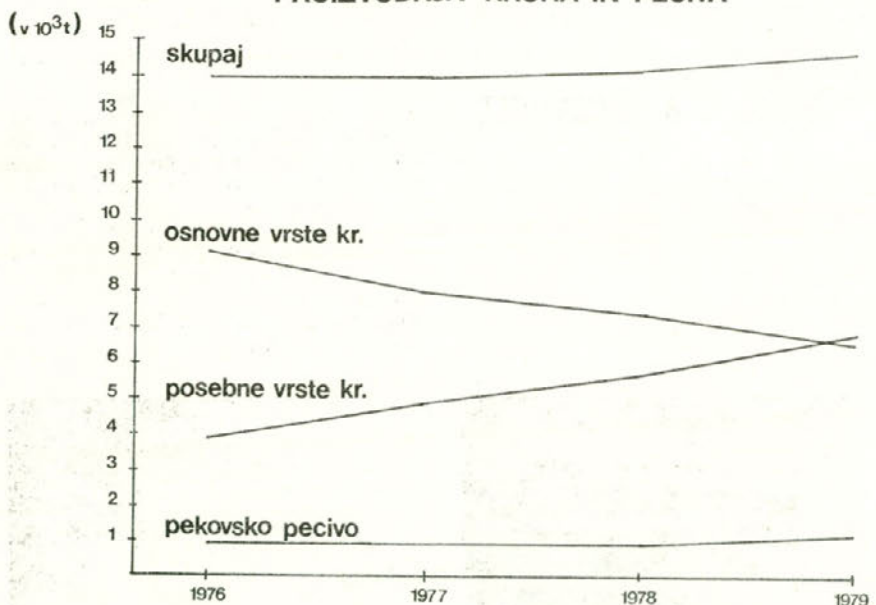
V tekočem gospodarskem letu bomo nadaljevali s takšno usmeritvijo čeprav ne moremo več pričakovati tako velikih sprememb kot dosedaj. Se naprej bo potrebno spremljati porast proizvodnih stroškov za posamezne vrste kruhov, tudi znotraj posebnih vrst in usmerjati peko v akumulativnejše vrste, nekatere pa tudi zamenjati z novimi kvalitetnimi vrstami, ki jih bodo potrošniki želeli.

Slaščičarstvo je zmanjšalo udeležbo za 1 % v skupni realizaciji TOZD, predvsem zaradi zmanjšane proizvodnje keksov. V slaščičarni ADA pa so bili doseženi maksimalni efekti. Tudi pri proizvodnji testenin je opaziti padeč realizacije, čeprav je udeležba skoraj nepomembna. Na osnovi 9-mesečnih rezultatov smo se odločili, da postopoma zmanjšujemo tovrstno proizvodnjo in smo jo v decembru dokončno ukinili. Vzroki so jasni, vedno ostrejši mikrobiološki pogoji za testenine in pa neakumulativnost zaradi premajhne produktivnosti. V zameno smo pričeli s poskusno proizvodnjo kvašenega slaščičarskega peciva za potrebe družbene prehrane in šolskih kuhinj v Velenju. Vključevanje v programe družbene prehrane s slaščičarskimi proizvodi je naša srednjeročna in dolgoročna usmeritev. Zavedamo se, da je samo zanašanje in pritisk na povečanje cen lahko zelo dvorezno, zlasti v sedanjem času. S sveti za gospodarstvo imamo redne stike, v občinah, kjer proizvajamo in prodajamo, jih seznanjamo z našo problematiko in se tudi dogovarjamo za selektivno povišanje cen določenim artiklom. Povdanjam, da je vedno večji posluš za našo dejavnost in da počasi dobivamo svoje mesto in ceno v verigi proizvodnje hrane ter preskrbi tržišča. Ob tem pa nismo in ne smemo pozabiti na povečanje produktivnosti in boljše izrabo delovnega časa.

Skladno z usmeritvami za pridobivanje dohodka v letu 1980 nas čakajo naloge v povečanju proiz-

(nadaljevanje na 7. strani)

PROIZVODNJA KRUHA IN PECIVA

	1976	1977	1978	1979
Standardni kruh	64 %	57 %	52 %	45 %
Posebne vrste kruhov	18 %	36 %	41 %	47 %
Pekovsko pecivo	8 %	7 %	7 %	8 %

Strukturo tudi nazorno prikazuje grafikon I in II.

V preteklem letu smo s posebnimi vrstami kruha po količini prvič preseгли osnovne vrste in se

krivulji v grafikonu sekata.

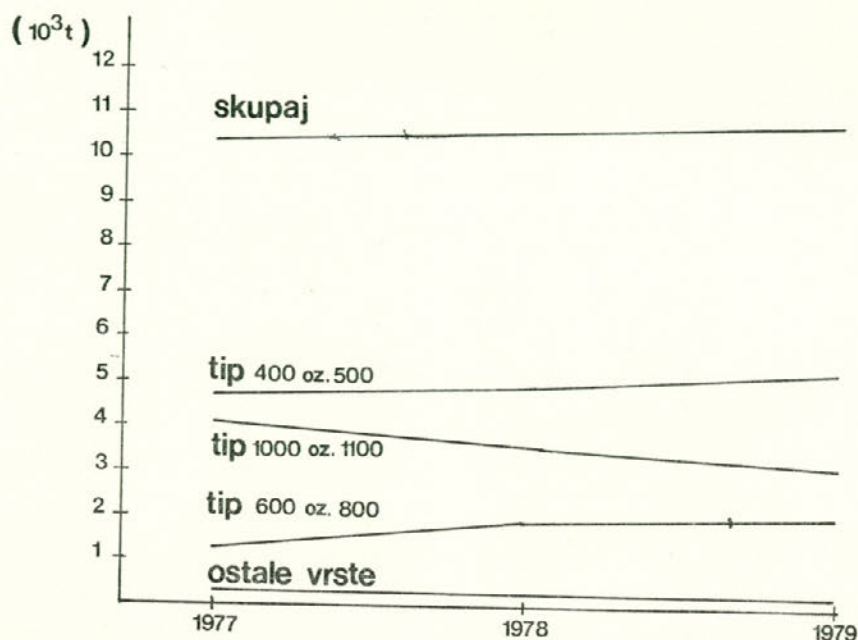
Trdim, da je to rezultat hotenja in dela celotnega kolektiva.

Zanimiv je tudi odnos med osnovnimi vrstami kruha:

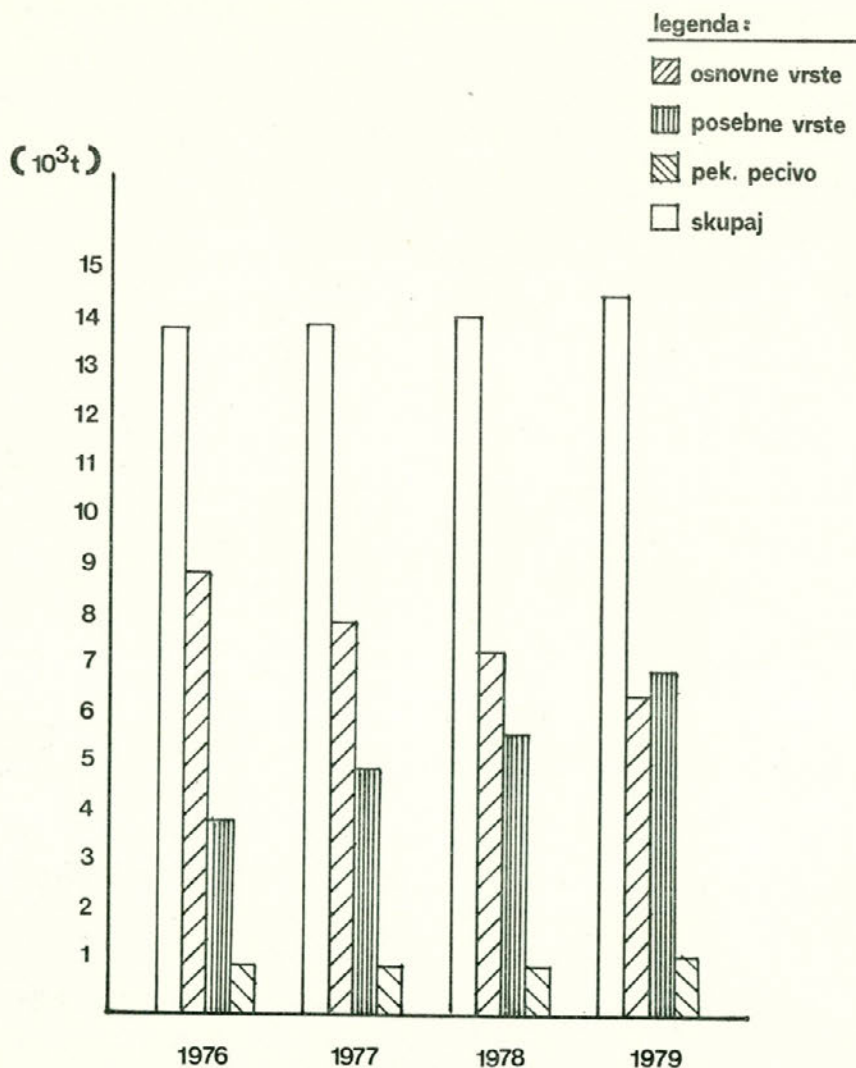
	Količina	Odnos v 1979	Odnos v I. polletju 1979
— kruh črni	3.343.021 kg	50,23 %	46,2 %
— kruh beli	3.199.410 kg	48,07 %	52,0 %
— kruh polbeli	106.999 kg	1,61 %	1,7 %
— mešano pšenični	6.365 kg	0,09 %	0,1 %
	6.655.795 kg	100 %	100 %

ŠTRUKTURA MOK

Proizvodnja kruha in peciva

vodnje pekovskega peciva v količinskem, še zlasti pa v kvalitetskem pogledu. Sprememba je nujna predvsem na celjskem in velenjskem področju. V tej akciji moramo biti hitri in učinkoviti. V pripravi je program za delno presmeritev proizvodnje v pekarni Gaberje. Za realizacijo programa potrebujemo sodobno pečišče s takšnim tehnološkim postopkom, da bo ročna manipulacija peciva pred pečenjem čimmanjša, da bo možno proizvajati širok spekter proizvodnje, zlasti pa da bo omogočeno vpeljati dodaten nov asortiman. Pri tem moramo vključiti nekatero opremo, s katero že razpolagamo, pa ni najboljše izkoriščena. Takšne usmeritve so tudi osnova za večji ostanek dohodka, kar pa vedno bolj postaja pomemben element pri delitvi OD.

Stepišnik

*****

PLANINSKI KOTIČEK

Planinarstvo kot element odpora in obrambe

Planinstvo je ena redkih telesno kulturnih dejavnosti, ki povezuje človeka vesstransko in neposredno z delom in življenjem v naravi. Usmerjeno je v gorski svet, ki je dandanes v civiliziranem svetu še najmanj prizadet in najmanj okrnjen v svoji prvobitnosti, v odročnih predelih našega planega pa podaja človeku še vrsto privlačnih uganik in neraziskanih območij. Planinska dejavnost v gorah zahteva osebno prisotnost in ta navaža planinca k razvijanju njegovih etičnih, estetskih in športnih nagnjenj, krepi neustrašnost, podjetnost, iznajdljivost, velike napore, vzdržljivost, tovarištvo, kolektivno delo, ohranjanje in razvijanje naravnih instinktov in hitrih reakcij

(nadaljevanje na 8. strani)

(nadaljevanje s 7. strani)

na trenutni položaj, vero v uspeh in še mnogo drugih vrednot, ki veljajo kot najbolj cenjene tudi v vsaki organizirani družbi in ne nazadnje v vsaki armadi.

Udejstvovanje v planinstvu, bodisi organizirano, bodisi spontano in naključno je v visoki meri prostovoljno, kar mu spet daje močan pečat izvirnosti in neuklonljivosti. Človeku omogoča in od njega celo zahteva pravilno ocenjevanje in vrednotenje lastnih moči, privajanje, veliko discipline, samovzgojo in splošne vzgoje, saj je to dejavnost, ki ne omogoča nikakega »stričevstva«, zanašanja na zveze in znanstva. V gorah mora biti vsa-

kdo osebno kos nalogam, opraviti jih mora sam ali kot član skupine, vsak mora biti aktiven, vsak se uspešno lahko loti le podvigov, katerim je dorasel. Značajske so to nedvoumno močne komponente, kakršne cenimo pri vsakem človeku, toliko bolj pri vsakem vojaku ali oficirju.

Značaj dejavnosti v planinski organizaciji usposablja veliko število ljudi, ki se v prostem času sproprimejo tudi z nalogami kot so gorsko vodništvo, odpravarstvo in vzgoja, kar jim daje širino in znanje, ki je prepotrebno vojaku — oficirju.

Planinstvo ne pozna ozke zaprtosti v krajevni in mestni organizaciji. Dejavnost sama sili k širi-

ni, menjavi ciljev, pri čemer so celo republiški okviri preozki, zato so izleti, odprave in druge prireditve v sosednje republike nekaj normalnega, sklepajo se bratstva med društvi ali posamezniki. Lahko trdimo, da so prav planinci tisti, ki najbolj poznajo vse skrite kottičke svoje ožje in širše domovine, pa so zaradi tega tudi zavedni nosilci praktičnega izvajanja ideje o bratstvu in enotnosti, ki se je skalila v našem partizanskem narodnoosvobodilnem boju.

Le tisti, ki svojo domovino, svojo zemljo dobro pozna, jo lahko tudi v vseh okoliščinah resnično ceni, je ne izda, temveč se za njo bori in — če treba — žrtvuje.

Dani Vovk

Človek naj ne bo nikoli sam

Občinska konferenca SZDL Celje je po svojem koordinacijskem odboru poslala med drugim tudi uredništvu našega glasila program 2. Tedna starejših občanov, ki ga tudi letos organizirajo v okviru akcije »Človek naj ne bo nikoli sam«. Pobudo za izvedbo programa so dala društva upokojencev celjske občine, zato je njegov pomen še toliko večji. Program zajema

ma prireditve in dejavnosti, ki se bodo odvijale od 12. do 17. 5. 1980. Namenjen je temu, da opozori na nujnost aktivne prisotnosti starejših občanov na družbenopolitičnem, športnem in drugih področjih ter prebuditi spoznanje, da v človekovem življenju ne sme biti obdobja, ko bi se človek izoliral in pretrgal vezi z družabnim življenjem.

Odnos do starejšega občana bi se moral razvijati in gojiti skozi vse leto. S prireditvami v tem letu pa želimo osveščati širšo družbeno skupnost ter vzpodbujati razpravo o družbenem in ekonomskem položaju naših upokojencev in starejših občanov v občini Celje. Zaradi celovitosti objavljamo izvirno poslan program.

2. TEDEN STAREJŠIH OBČANOV— CELJE, 12. DO 17. MAJA 1980 »ČLOVEK NAJ NE BO NIKOLI SAM«

Datum	Kraj izvedbe	Vsebina in opis	Nosilec
12. maj	Dvorana regionalne zdravstvene skupnosti	Predavanje: a) Staranje, starost in zdravstveno varstvo starostnika (dr. R. Kranjc) b) Razvoj nege na domu in njen pomen za starejše občane (Olga Arzenšek) ob 9. uri	Vsebinsko: dr. Rudi Kranjc Olga Arzenšek Organizacijsko: Obč. zdravst. skupnost OK SZDL Finančno: Občinska zdravst. skupnost
13. maj	Kegljišče Železarne Store	Tekmovanje ekip društev upokojencev celjske občine v kegljanju ob 9. uri	Vsebinsko, organizacijsko, finančno: Telesnokulturna skupnost, Zveza telesnokulturnih organizacij, Društvo upokojencev občine
13. maj	Balinišče Železarne Store	Tekmovanje ekip društev upokojencev v balinanju ob 10,30 uri	Vsebinsko, organizacijsko, finančno: Telesnokulturna skupnost, Zveza telesnokulturnih organizacij, Društvo upokojencev občine
13. maj	Strelišče na Gričku	Tekmovanje ekip društev upokojencev v streljanju z zračno puško ob 15. uri	Vsebinsko, organizacijsko, finančno: Telesnokulturna skupnost, Zveza telesnokulturnih organizacij, Društvo upokojencev občine
14. maj	Zdraviliška dvorana v Dobrni	Koncert pevskega zbora društva upokojencev ob 18. uri	Vsebinsko: Zveza kulturnih organizacij, DU Celje Organizacijsko: Zveza kulturnih organizacij Finančno: Kulturna skupnost občine Celje

15. maj	Store — Kulturni dom	Koncert pevskega zbora Društev upokojencev ob 15. uri	Vsebinsko: Zveza kulturnih organizacij, DU Celje Organizacijsko: Zveza kulturnih organizacij Finančno: Kulturna skupnost občine Celje
16. maj	Vojnik — avla OŠ Dobrotinškov	Koncert pevskega zbora Društev upokojencev ob 16. uri	Vsebinsko: Zveza kulturnih organizacij, DU Celje Organizacijsko: Zveza kulturnih organizacij Finančno: Kulturna skupnost občine Celje
16. maj	Gozdovi v okolici Vojnika	Tekmovanje upokojencev v nabiranju gob — rekreacijski izlet ob 8. uri	Vsebinsko: Društva upokojencev Organizacijsko, finančno: Gobarsko društvo
16. maj	Šmartinsko jezero	Tekmovanje upokojencev in upokojenk, članov Ribiške družine v ribolovu — piknik za vse člane društev ob 14. uri	Vsebinsko: Društvo upokojencev občine Organizacijsko: Ribiška družina Finančno: Društvo upokojencev Celje
16. maj	Prostori Društva upokojencev Celje	Šahovsko tekmovanje ekip društev upokojencev ob 9. uri	Vsebinsko: Društvo upokojencev Organizacijsko: Zveza telesnokulturnih organizacij Finančno: Zveza telesnokulturnih organizacij
17. maj	Dvorana Narodnega doma ob 16. uri	Zaključna prireditev ob Tednu starejših občanov: — kulturni program — svečana podelitev priznanj najzaslužnejšim starejšim občanom — podelitev knjižnih nagrad za najboljše spise osnovno in srednješolcem	Organizacijsko in vsebinsko: Društvo upokojencev Celje, Zveza kulturnih organizacij Finančno: Kulturna skupnost občine Celje
18. maj	Celje	Udeležba ekip društev upokojencev na množičnem TRIM kolesarjenju	Vsebinsko, organizacijsko, finančno: Društvo upokojencev

DRUGE AKTIVNOSTI:

Datum	Kraj izvedbe, vsebina in opis	Nosilec
marec april maj	V osnovnih in srednjih šolah pišejo spise na temo:	OK ZSMS, Občinska ZPM Vsebinsko: Mentorji ZSMS in slavisti Finančno: Občinska izobraževalna skupnost Organizacijsko:
skozi vse leto, poudarjeno v tem tednu	Obiski pionirjev in mladincev pri negibljivih starejših občanah — na domu, v bolnišnicah, domovih upokojencev	Organizacijsko: OK ZSMS v KS, sveti za socialno politiko pri KS, DPM v KS Vsebinsko: Krajevne skupnosti Finančno: Skupnost socialnega skrbstva
maj — ob tednu starejših občanov	Izdaja brošure — Človek naj ne bo nikoli sam — s prispevki lanskoletnega simpozija, analizo spisov učencev osnovnih in srednjih šol in napotki za nadaljnjo aktivnost na tem področju	Organizacijsko: uredniški odbor pri DU Celje Vsebinsko: Uredniški odbor Finančno: Občinska zdravstvena skupnost, občinska skupnost socialnega skrbstva

maj — oz. skozi vse leto Obiski in srečanja upokojenih delavcev

Vsebinsko, organizacijsko, finančno: OO sindikata OZD

maj — ob tednu starejših občanov Ureditev izložb — predstavitev deleža, ki so ga starejši občani prispevali k razvoju občine Celje — iniciativa prepuščena aranžerjem Merxa, Tkanine, Tehnomercatorja

Vsebinsko, organizacijsko, finančno: aranžerstva Merxa, Tkanine, Tehnomercatorja

maj — ob tednu starejših občanov Izdaja posebne priloge NT, prispevki v Večeru, Ljubljanskem dnevniku, Delu, na RTV. Oddaja »v živo« na Radiu Celje — problemi in položaj starostnikov v občini. Prispevki v internih glasilih OZD

Organizacijsko, vsebinsko: dopisništvo, uredništvo Novega tednika in Radia Celje; uredniki informativnih glasil v OZD.

Stabilizacijski ukrepi v občinski zdravstveni skupnosti Laško

Naši delegati so bili v preteklih tednih pred pomembnimi odločitvami. Razprave o delu in poslovanju občinske zdravstvene skupnosti so bile posebno pomembne, saj so morali po eni strani kritično pregledati poslovanje v preteklem letu in prilagoditi letošnje načrte zaostrenim pogojem, v katerih bo potekalo letošnje zadovoljevanje njihovih interesov do zdravstvene varstva.

Lansko leto je skupnost zaključila z občutnim primanjkljajem, odhodki so bili za 5.805.000 din višji od prihodkov. Sanacija tako občutnega primanjkljaja pa je v letošnjih zaostrenih pogojih gospodarjenje še toliko težja. Skrbna analiza tako v delegacijah, kot na skupščini je pokazala več vzrokov za tako stanje, tu bomo navedli le nekatere najpomembnejše.

Prihodki iz družbenega sektorja, ki so najpomembnejši, niso dosegli predvidenega zneska. Omeniti moramo, da so bile prispevne stopnje v Laškem nizke in pod republiškim poprečjem, zato decembrsko zvišanje stopnje ni moglo sanirati položaja.

Med odhodki so preseglji vsa predvidevanja izdatki za zdravljenje v bolnišnicah, precej pa so še prekoračeni izdatki za zdravila in zdraviliško zdravljenje. Nekaj posameznih primerov zdravljenja na klinikah je zelo povečalo za tovrstno zdravljenje namenjena sredstva. Ne bo odveč, če še ugotovimo, da so tudi izdatki za nadomestila ob boleznih in porodu znatno višji od načrtovanih. V laški občini je bil lani preko vsega leta še vedno delanezmožnih nad 5 % delavcev (5,02 %), kar je več kot v Celju in tudi znatno nad republiškim in regijskim poprečjem. Da je to eden glavnih vzrokov za finančne težave v skupnosti ne bi ponavljali.

Vsa ta dejstva so poleg zaostrenih pogojev gospodarjenja v letošnjem letu narekovala, da je skupščina sprejela tudi posebne »konkretne stabilizacijske ukrepe«, ki so skupno s stabilizacijskim programom zdravstvenih delovnih organizacij nedeljena celota.

V teh programih je predvideno:

1. Zniževanje medicinsko neuteemeljenega staleža bolnih, pri čemer se bo postrčila kontrola, pravico do staleža bo lahko priznal le »domači zdravnik« in to do 11 mesecev, ko se mora vsak zavarovavec predstaviti invalidski komisiji. Poleg tega pa se bo obračunalo nadomestilo po osnovi iz leta 1978, povečani za 16 % (to je gornja meja zvišanja nižih izdatkov po republiški resoluciji), obdržala pa se bo valorizacija po 6 mesecih neprekinjenega staleža.

2. Vsa druga denarna povračila (pogrebne, posmrtnine itd.)

3. Na koristno zdraviliško zdravljenje (B indikacije) se uporabnikov razen borcev, ne bo napolnilo. Na nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja (A indikacije) ne bodo pošiljale več komisije, pač pa bolnišnice takoj po končanem zdravljenju (operaciji) v bolnišnici. V Laškem pa se bo vseeno opravljala v zdravilišču fizioterapija, ker zdravstveni dom tovrstne dejavnosti nima. Vseeno pa bomo sodelovali pri organizaciji letovanja otrok.

4. Potrebo po kliničnem zdravljenju obravnava konzilij specialistov v bolnišnici.

5. Zdravljenje v inozemstvu je mogoče le na podlagi napotnice pristojne klinike.

6. Pri predpisovanju zdravil je dajati prednost enakovrednim domačim in cenejšim zdravilom.

7. Skupščina je tudi valorizirala prispevke za posamezne oblike zdravstvenega varstva (participacija). To ni sicer samo stabilizacijski ukrep, ker je že v prejšnjih aktih predvideno, da se ti zneski valorizirajo vsako leto skladno z gospodarskimi gibanji. Naj pa tu ponovno opozorimo na dejstvo, da so ostale vse dosedanje oprostitve nespremenjene (npr. otroci itd.) in na to, da je oproščenih participacij še vedno preko 40 % vseh uporabnikov. Zato tudi vsi dohodki iz tega naslova ne bodo dosegli niti 3 % vseh naših izdatkov.

8. Moramo pa še povedati, da so tudi zdravstvene delovne organizacije sprejele in že izvajajo svo-

je lastne stabilizacijske programe, s katerimi naj bi predvsem dosegle boljše izrabo delovnega časa, odpravo nepotrebnega ponavljanja pregledov in preiskav, predvsem pa racionalnejše in učinkovitejše zdravljenje.

Na svoji seji 24. marca 1980 pa je skupščina še v soglasju z zborom združenega dela laške občine zvišala prispevno stopnjo iz dohodka delovnih organizacij za 0,53 % tako, da znaša skupna stopnja sedaj 10,17 %, pri tem pa zneskov (omejitev) dovoljene porabe ni zviševala. Ta stopnja pa je še vedno nižja kot v ostalih občinah naše regije.

Ob koncu moram priznati, da sem pisal ta sestavek zelo težko in nerad, saj gre samo za nepopolne zadeve. Dobro pa vem, da so ti ukrepi nujno potrebni, če hočemo vsaj obdržati tak nivo in tak program zdravstvenega varstva, kot smo ga navajeni. Le realizacija teh naših skupnih ukrepov je prok, da bomo obvladali tovrstno porabo in prebrdili težave.

Dr. Aleksander Hrašovec

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame Betke MAČEK se zahvaljujem sodelavcem Delovne skupnosti skupnih služb in TOZD Grosist za darovano cvetje in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in mi izrekli sožalje.

Maks Maček

Urejuje uredniški odbor:
MOJSILOVIČ Bogomir, dipl. oec.
PEŠEC Janez, oec.
POSINEK Romana
URATARIC Breda, dipl. ing.
PLANKO Vera

Odgovorni urednik:
CMER Ladislav, dipl. iur.

Izhaja mesečno
Tisk:

TOZD Papirkonfekcija Krško
Naklada 2900 izvodov